

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 17C/106/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2316204387
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hostovecká
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2017:2316204387.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Galanta, v konaní vedenom pred sudkyňou JUDr. Mariannou Hostoveckou, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom 010 11 Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: U. U., rod. S., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX Š., H. XXX/XX, o zaplatenie 1058,62 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd žalobu zamieta.
Súd žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa svojou žalobou zo dňa 11. 3. 2016 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy vo výške 1058,62 eura, poplatkov za poistenie 3,33 eura, úrokov 73,73 eura, úrokov z omeškania 1,20 eura, úroku 19,9 % p.a. zo sumy 1058,62 eura od 23. 10. 2015 do zaplatenia, úroku z omeškania 5 % p.a. zo sumy 1058,62 eura a zo sumy úrokov 73,73 eura od 23. 10. 2015 do zaplatenia a náhradu trov konania.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca uzatvoril so žalovaným dňa 8. 1. 2014 Úverovú zmluvu číslo XXXXX (ďalej len ÚZ), na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 1500,- eur. Poskytnutý úver sa žalovaný zaviazal splatiť spolu s úrokom v pravidelných mesačných splátkach v termíne splatnosti do 18. 12. 2017.

3. Žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti a preto bol listom zo dňa 22. 10. 2015 vyzvaný na predčasné splatenie úveru najneskôr do 1. 11. 2015. Žalovaný uhradil po zosplatnení úveru do dňa podania žaloby sumu 0,- eur.

4. Dlh žalovaného predstavuje ku dňu zosplatnenia sumu 1196,88 eura - nezaplatená istina úveru 1058,62 eura, úroky 73,73 eura, úroky z omeškania 1,20 eura, poplatky za upomienky 60,- eur, poplatky za poistenie 3,33 eura. Istina úveru a nezaplatené úroky sú sankcionované sankčnou províziou vo výške 5 % p.a. (podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka sa jedná o dohodnutý úrok z omeškania).

5. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril.

6. Súd na deň 3. 10. 2017 vytýčil termín pojednávania, na ktoré sa strany nedostavili. Žalobca tak nevyužil svoje právo pred súdom spresniť a objasniť skutočnosti tvrdené v žalobe. V zmysle CSP súd nemá povinnosť odročiť pojednávanie za účelom písomného vyzvania žalobcu na doplnenie sporných tvrdení a preukázanie tvrdených skutočností.

7. Nová právna úprava v ustanovení § 150 CSP zakotvuje tzv. povinnosť tvrdenia, teda procesnú povinnosť, ktorej nesplnenie je sankcionované procesnými prostriedkami, predovšetkým vo forme rýchlej straty sporu. Strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Táto povinnosť tvrdenia sa vzťahuje na skutkové okolnosti súvisiace s procesným útokom alebo procesnou obranou strany sporu a je koncepčným predpokladom tzv. sudcovskej koncentrácie civilného sporového konania (§ 153 CSP). K žalobe je potrebné doložiť všetky listinné dôkazy na preukázanie tvrdení uvedených v žalobe. Preto súd nemôže vyzývať (s poukazom na dodržiavanie zásady kontradiktórnosti konania a rovnosti strán) stranu na preukázanie svojich tvrdení, a pri svojom rozhodovaní v merite veci vychádza z toho, čo strana v konaní preukáže a to ku dňu, kedy rozhoduje. Tu súd poukazuje aj na to, že na dôkazy predložené po vyhlásení rozsudku nie je možné prihliadať.

8. S poukazom na nález Ústavného súdu SR pod číslom konania I. ÚS 38/2013 - 50 zo dňa 24. 10. 2013 súd konštatuje, že k odňatiu možnosti konať pred súdom nedochádza ani údajným porušením zásady kontradiktórnosti ako základnej súčasti práva na spravodlivý proces. Táto zásada znamená, že obom stranám konania musí byť daná možnosť zoznámiť sa so stanoviskami a dôkazmi predloženými súdu s cieľom ovplyvniť jeho rozhodnutie - či už protistranou alebo na konaní nezúčastneným subjektom, od ktorého si prípadne súd takéto vyjadrenie alebo dôkaz môže vyžiadať - a vyjadriť sa k nim (porovnaj Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 740). Kontradiktórnosť je prenos dôkazného bremena zo súdu na strany, resp. rokovací spôsob súdneho procesu. Právo na kontradiktórny proces nemá absolútny charakter a jeho rozsah sa môže líšiť najmä v závislosti na zvláštnostiach daného konania. Nebráni súdu, aby od tohto pravidla v záujme procesnej ekonomie upustil, ak je zřejmé, že nezoznámenie strany napr. so stanoviskom iných strán nemôže mať akýkoľvek vplyv na výsledok konania pred nimi.

9. Súd ďalej uvádza, že v prípade, ak sa v odôvodnení nezaoberal konkrétnou námietkou strán konania, urobil tak preto, že daný argument a taktiež odpoveď naň nepovažoval pre rozhodnutie za rozhodujúce (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

10. Súd dáva do pozornosti, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva slobôd nepatrí dožadovať sa stranou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá strana (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

11. Súd sa oboznámil s obsahom spisu a listinnými dôkazmi v ňom založených - Úverová zmluva číslo 98045, sadzobník poplatkov, výzva na predčasné splatenie úveru, upomienka, všeobecné obchodné podmienky - a zistil nasledovný skutkový a právny stav veci:

12. Žalobca podal žalobu tak, ako je vyššie popísaná.

13. V úvode súd poznamenáva, že priložené všeobecné podmienky žalobcu súd nemohol preskúmať, nakoľko boli predložené v kópii s minimálnou výškou písma. Dôkazné prostriedky majú byť súdu predkladané tak, aby dokazovanie súd mohol aj reálne vykonať (v danom prípade oboznámením sa ich prečítaním), predloženie listinných dôkazov nemôže byť len formálne (všeobecné podmienky sú absolútne nečitateľné z dôvodu veľkosti zvoleného písma). Uvedené je potom na ťarchu žalobcu, ktorý si sám zvolil predloženie takto vytlačeného dôkazu.

14. Uzatvorená úverová zmluva podlieha právnej úprave zakotvenej v § 52 a nasledujúceho občianskeho zákonníka ako aj zákona číslo 129/2010 Z.z. Žalobca nepreukázal, že žalovaný vystupoval ako podnikateľ, zmluva ani neuvádza údaje svedčiace takémuto záveru (napr. žalovaný je na nej identifikovaný rodným číslom). Aj Najvyšší súd SR vo svojich rozhodnutiach ustálil, že v prípade spotrebiteľských zmlúv sa na právne vzťahy uplatnia prednostne ustanovenia Občianskeho zákonníka (NS SR v rozsudku zo dňa 21. 4. 2015, sp. zn. 3MCdo/14/2014, ustálil, že ako § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, tak aj § 52 ods. 2 veta tretia občianskeho zákonníka, nadobudli účinnosť 1.

mája 2014 a právne predpisy, ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenia, čo znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom).

15. Dňa 8. 1. 2014 uzatvoril žalobca so žalovaným Úverovú zmluvu č. XXXXX, v zmysle ktorej, bola žalovanému schválená pôžička - bezúčelový úver vo výške 1500,- eur. Podľa úverovej zmluvy úver bol dohodnutý so splatnosťou 48 mesiacov, vždy k 18. dňu v mesiaci po 45,31 eura, pričom zo zmluvy nevyplýva splatnosť istiny, úrokov a poplatkov, konečná splatnosť úveru 18. 12. 2017, RPMN úveru 27,24 %, ročná úroková sadzba 19,9 %, celková čiastka, ktorú má odporca uhradiť navrhovateľovi je 2274,88 eura.

16. Jedná sa o spotrebiteľský úver, preto je potrebné pri posudzovaní vzájomných práv a povinností použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka. Nie je možné ho posúdiť ako absolútny obchod podľa ustanovení Obchodného zákonníka, nakoľko takýto výklad by bol v príkrom rozpore so záujmami spotrebiteľa a v jeho neprospech a porušením § 54 ods. 2 OZ. K uvedenému smeruje aj doterajšia súdna prax, ako aj zmena Občianskeho zákonníka, ktorá síce bola pôvodne účinná od 12. 6. 2014 (ďalšou novelou č. 151/2014 Z.z. je účinnosť odložená na 1. 4. 2015), avšak je len potvrdením zámeru zákonodarcu pri ochrane práv spotrebiteľa. Navyše zák. č. 129/2010 Z.z. vo svojom ustanovení §-u 1 ods. 2 jednoznačne stanovuje, že spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi, nie úveru podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka.

17. Súdu nie je zrejmé, zo žaloby ani z priložených listinných dôkazov, koľko žalovaný splatil na úver a kedy sa tak stalo. Potom, logicky, súd nemohol posúdiť celkovú dlžnú sumu.

18. Všetky podstatné údaje, ktoré by mali byť obsiahnuté priamo v ÚZ, sú obsiahnuté (pravdepodobne) len vo všeobecných podmienkach (sankcia, poplatky a pod.). Zmluva je pre spotrebiteľa značne mäťúca, neprehľadná a neurčitá, obchádza zákon a pre súd je preto dôkazom o pochybných praktikách žalobcu. Spotrebiteľské zmluvy musia byť zo zákona pre spotrebiteľa jasné, určité, zrozumiteľné, a to tak, aby spotrebiteľ (pri akomkoľvek vzdelaní) pri ich študovaní mal jasné svoje povinnosti voči veriteľovi, čo však nie je daný prípad. Je potrebné skonštatovať, že predložená úverová zmluva neobsahuje zákonné náležitosti tak, ako je uvedené nižšie a zároveň je neplatná z dôvodu, že obchádza zákon (§ 39 OZ) a je neurčitá (§ 37 ods. 1 OZ).

19. Podľa § 52 ods. 1 a 2 OZ (účinný k 8. 1. 2014), ((1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

(2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53b ods. 1 OZ, Ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi za odplatu, sankcie za omeškanie s plnením záväzku spotrebiteľa spolu nesmú byť vyššie, ako ustanoví vykonávací predpis.

Podľa § 53c OZ, Ak je spotrebiteľská zmluva vyhotovená písomne, predmet a cena nesmú byť uvedené menším písmom ako iná časť takejto zmluvy s výnimkou názvu zmluvy a označení jej častí. Zmluva uzatvorená v rozpore s týmto ustanovením je neplatná.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ, ((1) Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

(2) V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 52 ods. 2 OZ, účinný od 1. 4. 2015, Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých

účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinný k 8. 1. 2014, Tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 9 ods. 1, ods. 2 písm. k/ cit. zák., (1) Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

(2) Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

Podľa § 11 ods. 1 písm. b/ cit. zák., Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

20. Vzhľadom na citovaný § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z.z. predloženú ÚZ by súd považoval za bezúročnú a bez poplatkov, nakoľko v nej absentujú údaje podľa § 9 ods. 2 písmeno k/.

21. Súd však vzhľadom na nesprávne a neúplné uvádzané údaje v zmluve, považuje zmluvu za absolútne neplatnú, pretože svojím obsahom obchádza zákon a prieči sa dobrým mravom (§ 39 OZ).

22. V zmluve uvádzané údaje o výške poskytnutého úveru a celkovej čiastke splatnej spotrebiteľom vo výške 2274,88 eura činí zmluvu neurčitou, žiadnym výkladom nie je možné dospieť k jednoznačnému záveru, ako žalobca dospel k tejto sume (§ 37 ods. 1 OZ). Navyše pri 48 splátkach po 45,31 eura by mal žalovaný zaplatiť celkovo 2174,88 eura, čo potom tvorí rozdiel vo výške 100,- eur zo zmluvy nie je zrejmé. Aj táto skutočnosť robí zmluvu neurčitou a teda neplatnou. Okrem uvedeného súd poukazuje na to, že žalobca nijako nepreukázal, kedy a koľko plnil v prospech žalovaného (z doterajšej praxe má súd skúsenosť, že reálne žalobca nevypláca sumu pôžičky ako je uvedená v zmluve, ale sumu o niečo nižšiu - napr. konanie vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 17C/675/2015) a taktiež nepreukázal, či, kedy a koľko plnil na úver žalovaný.

23. Podľa § 37 ods. 1 OZ, Právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

24. Právny úkon je určitý len vtedy, keď nie je vnútorne rozporný jeho obsah alebo keď prípadný rozpor možno odstrániť výkladom (výklad však nemôže dopĺňať právny úkon) alebo použitím dispozitívnych ustanovení zákona namiesto neurčitých častí prejavu vôle.

25. Keďže zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom, nie je možné priznať ani zaplatenie sankčných poplatkov, poplatkov a pod., ako to navrhovateľ považoval vo svojom návrhu (resp. táto povinnosť by nevznikla ani v prípade, ak by zmluva bola platná, avšak je bezúročná a bez poplatkov).

26. V dôsledku toho by bol žalovaný povinný vrátiť titulom bezdôvodného obohatenia sumu reálne vyplateného úveru. Žalobca však neunesol bremeno tvrdenia v prípade, či žalovaný do zosplatenia úveru, alebo aj potom, uhradil nejakú sumu a kedy a v akej výške sa tak stalo. Na základe uvedeného potom vyplýva, že žalobca svojou žalobou nijako neozrejmil úplne a prádvo skutočnosti ohľadne poskytnutia a prípadného splácania úveru. Súd z tvrdení žalobcu ani nevedel dospieť k sumám úrokov a istiny, pretože žalobca neposkytol dostatočné skutkové tvrdenia a listinné dôkazy; preto je potrebné zamerať sa len na konštatovanie, že žalovaná suma je nepreskúmateľná a na základe skutkových tvrdení žalobcu a čiastočne doložených listinných dôkazov súd nemohol dospieť k záveru o dôvodnosti uplatnenej sumy. Ak by súd vychádzal z absolútnej neplatnosti ÚZ, potom k plneniu vo výške (asi) 1500,-

eur zo strany žalobcu v prospech žalovaného došlo z titulu bezdôvodného obohatenia. Nie je však možné dospieť k záveru, akú sumu dlhuje žalovaný žalobcovi.

27. Podľa § 451 ods. 1 a 2 OZ, (1) Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. (2) Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 457 OZ, Ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 458 ods. 1 OZ, Musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením.

28. Na základe uvedeného súd rozhodol tak, ako to vyplýva z enuciiátu rozsudku, nakoľko žalobca neunesol dôkazné bremeno (ako bremeno tvrdenia tak ani bremeno dôkazu), vzhľadom k čomu bola žaloba nepreskúmateľná.

29. O trovách konania súd rozhodol súd v súlade s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu. V danom prípade žalovaný bol v konaní plne úspešný a teda by mal právo na plnú náhradu trov konania, žiadne trovy konania mu však nevnikli, a preto mu ich náhradu súd nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie a to v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje (§ 362 ods. 1 CSP). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 371 CSP žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť.

Podľa § 372 CSP v odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou.